

		بسمه تعالی		مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه	
		امتحانات ارتقایی – شهریور ماه ۱۳۹۲		معاونت آموزش	
پایه :	۴	موضوع :	عقاید ۴	اداره ارزشیابی و امتحانات	
تاریخ :	۹۲/۰۶/۰۶	ساعت :	۱۰:۳۰		
			نام کتاب: بدایه المعارف از اول جلد ۱ تا اول الفصل الثانی فی النبوه		
لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریفی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریفی ۲ نمره)					

تستی

۱. کدام برهان علاوه بر اثبات وجود خداوند، امتناع تسلسل را نیز اثبات می کند؟ ب ۳۳
  - أ. معلولیت ☐
  - ب. ضرورت و وجوب ☒
  - ج. محدودیت ☐
  - د. فطرت قلب ☐
۲. آیه شریفه «إِنَّ الْحُكْمَ لِلَّهِ» اشاره به چه توحیدی دارد؟ ج ۵۴
  - أ. ذاتی ☐
  - ب. اطاعی ☐
  - ج. تشریعی ☒
  - د. افعالی ☐
۳. آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ لَا يَغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُعْزِرُوا وَأَمَّا بِنَفْسِهِمْ» اشاره به کدام جواب در مبحث «شُرور و اختلافات» دارد؟ ج ۱۲۹
  - أ. أن الشرور من لوازم النظام الأحسن ☐
  - ب. أن البلیا تصلح لإعداد الكمالات المعنوية ☐
  - ج. أن بعض الشرور لمكافاة الكفّار و عذابهم ☒
  - د. أن علّة النقص قد تكون من جهة تراحم الأسباب فی عالم المادّة ☐
۴. نتیجه تفکر «جبرگرایی» چیست؟ د ۱۴۸
  - أ. استقلال العباد فی أفعالهم ☐
  - ب. الاعتقاد بالسعی و المجاهدة مع كلّ ظالم ☐
  - ج. قبح التكليف بما لا یطاق ☐
  - د. رفض المسؤولية عن العباد ☒

تشریحی

* لا ینال: إنّ العقلاء كثيرا ما یتحملون الضرر لدواعٍ مختلفة فکبری القیاس ممنوعة، لأنّنا نقول: إنّ ما یتحمّله هو الحقیر من الضرر أو المنجر بفائدة مهمة لا الخطیر و الكثير منه. ۷

۱. باتوجه به عبارت، اشکال استدلال به «وجوب دفع ضرر محتمل» و پاسخ آن را بنویسید.

اشکال: در قاعده وجوب دفع ضرر محتمل، کبرای قیاس آن است که «دفع ضرر محتمل واجب است» و حال آن که می بینیم در بسیاری از موارد عقلاء ضررهایی را تحمل می کنند؛ پس کلیت کبری تمام نیست.

جواب: عقلاء ضررهای کوچک یا ضررهایی که با منفعت بزرگ تر جبران می شود را تحمل می کنند، اما ضررهای زیاد یا مهم به خصوص ضرر اخروی را حتی اگر احتمالی باشد، تحمل نمی کنند، از این رو تحمل ضرر اخروی در صورت ترک معرفه الله، روا نمی باشد.

* يجوز الاكتفاء بالمعرفة الفطرية مع شواهد وجودها من الرجاء أو الحبّ لکمال المطلق لإثبات المبدء المتعال، و لو لأوساط الناس فلا حاجة إلى الادلة العقلية. ۲۷

۲. أ. نقش «رجاء» و «حبّ کمال مطلق» در دلیل فطرت چیست؟ ب. چرا وجود «أوساط الناس» باعث احتیاج به اقامه ادله عقلیه برای اثبات خداوند می شود؟

أ. هر قلبی هنگام قطع امید از اسباب عادی، رجاء و امید به قدرت مطلق پیدا می کند که نجات بخش او است، چنان که هر انسانی می یابد که معتقد به کمال مطلق است که فوق همه کمالات بوده، محبوب انسان ها است به گونه ای باعث سکون و آرامش آنان شده، از عبادت و خضوع در برابر او مشمئز نمی گردند. ب. کسانی که از معرفت بالایی برخوردارند یا انسان هایی که فطرت و روانشان ساده و بی آلاش است، به راحتی با دلیل فطرت، وجود خداوند را می پذیرند. اما طبقه میانه به خاطر غفلت و یا امور دیگری که سبب ضعیف شدن «درک علم حضوری به وجود پروردگار» شده است با فطرت تنها قانع نشده باید ادله عقلی بر ایشان اقامه گردد.

* يدلّ على علمه أنّا نجد أنفسنا عالمين بذواتنا علماً حضورياً و هذا العلم ينتهي إلى الله. ٤٤

٣. با توجه به جمله بالا، عالم بودن خداوند را اثبات کنید.

علم وجدانی داریم به عالم بودنمان و این عالم بودن ما منتهی به خداوند می شود زیرا بعد از آن که ثابت شد اصل وجود از جانب خداست ثابت می شود که کمالات ما و از جمله علم ما از ناحیه خداوند عطا شده است، و معطی وجود و کمالات وجود نمی تواند فاقد آن باشد پس خداوند نیز عالم بذاته است.

* المتوهم تخيل أن الزائر أو مقيم المآتم مشرك مستدلاً بأن العبادة تتحقق بالتعظيم والخضوع والمحبة، فحضور الزائر أو إقامة المآتم تعظيم لغيره تعالى و هو شرك في العبادة. ٦٥

٤. استدلال قائلین به «شرك بودن زیارت قبور» را توضیح داده، پاسخ آن را بنویسید.

استدلال: زیارت یا اقامه عزاداری، تعظیم و خضوع در برابر غیر خدا است و این همان شرك در عبادت می شود. جواب: هر خضوع و تعظیمی عبادت نیست بلکه خضوعی عبادت است که همراه با قصد پرستش باشد و تعظیم کننده، طرف مقابل را به عنوان رب و پروردگاری که مستحق عبادت است احترام نماید.

٥. مادی گراها به چه انگیزه هایی منکر وجود خداوند شده اند؟ (سه مورد) ٨٢

إِنَّا فراراً من التكليف وإِنَّا اشمئزاً من عمل بعض الداعين إلى الدين وإِنَّا من جهة أوهام و شبهات لو رجعوا فيها إلى العلماء لما بقى لهم شبهة، و لكنهم لم يرجعوا أو رجعوا إلى من لم يكن أهلاً لذلك.

* استشكل الإمامية على الأشاعرة بأنهم لم يتمكنوا من إثبات العدل لله تعالى بعد إنكارهم قاعدة الحسن و القبح العقلي و إن استدّلوا بالآيات القرآنية الدالة على أنّه تعالى لا يظلم، لأنّ احتمال الكذب في الآيات لا ينسب إلّا بالقاعدة. ١١٠

٦. چرا اشاعره با استدلال به آیات قرآن نیز نمی تواند عدل الهی را اثبات کنند؟ توضیح دهید.

زیرا اگر حسن و قبح شرعی باشد نه عقلی معنایش آن است که اگر گوینده کذب خداوند باشد قبحی ندارد، بنابر این ممکن است آیاتی که می گوید خداوند ظلم نمی کند و عدل دارد نیز کاذب باشد لذا با این آیات نمی توان عدل الهی را اثبات کرد.

٧. جواب کسانی را که می گویند: «عقل و فطرت برای خیر و صلاح انسان کافی بوده، احتیاجی به تکلیف نیست» بنویسید. ١٤١

العقل لا يكفي لتمييز المصالح و المفاسد لمحدودية معرفة الانسان في ما يحتاجه من الأمور الدنيوية فضلاً عن المعنويات و العوالم الأخرى، و كذلك الفطرة فإنّها محتاجة إلى الإنارة و التنبيه بواسطة التكليف.

٨. لازمه و نتیجه ایمان به قضا و قدر الهی چیست؟ توضیح دهید. ١٧٢

لازمه ایمان به قضاء و قدر، قبول مصالح و حکمت های الهی است، و نتیجه آن نیز تحمل شدائد و مصیبت ها و رسیدن به مقام رضا است.

* البدء على قسمين؛ أحدهما محال في حقّه تعالى كما تدلّ عليه الأدلّة العقلية و ثانيهما ممكن واقع. ١٨١

٩. أ. دو قسم بداء را توضیح دهید. ب. دلیل عقلی محال بودن قسم اول چیست؟

أ. قسم اول ظهور لله است یا همان ظهور ما خفی و قسم دوم ظهور من الله است یا همان اظهار ما خفی.

ب. لازمه ظهور لله یا ظهور ما خفی، جاهل بودن خداوند است و عقل می گوید در خدایی که کمال مطلق است جهل راه ندارد.